

Tematică și bibliografie
examen de competență profesională - Noiembrie 2016

I. Tematica și bibliografia pentru Proba I – proba teoretică și Proba III – proba practică

A1) Audit financiar

1. Mediul de reglementare
 - 1.1. Cadrul legal aplicabil activității de audit financiar în România
 - 1.2. Cadrul internațional de reglementare pentru servicii de audit și asigurare
 - 1.3. Reglementări privind combaterea spălării banilor
 - 1.4. Impactul legilor și al reglementărilor
2. Obținerea și documentarea inițială a misiunii
 - 2.1. Obținerea misiunilor și stabilirea onorariilor, reclama și publicitate, tarife sub costuri
 - 2.2. Numirea auditorului – obligații inițiale
3. Codul privind conduita etică și profesională în domeniul auditului financiar
 - 3.1. Principii fundamentale
 - 3.2. Codul etic al profesioniștilor contabili
 - 3.3. Cazuri de amenințare a independenței și măsurile de siguranță care se impun
 - 3.4. Frauda și eroare
 - 3.5. Răspundere profesională
4. Planificarea misiunilor de audit financiar
5. Pragul de semnificație
6. Evaluarea riscurilor și controlului intern
7. Probele de audit
8. Auditul elementelor situațiilor financiare
 - 8.1. Auditul imobilizărilor necorporale
 - 8.2. Auditul activelor corporale pe termen lung
 - 8.3. Auditul imobilizărilor financiare și a investițiilor pe termen scurt (a instrumentelor financiare, în cazul utilizării IFRS)
 - 8.4. Auditul stocurilor
 - 8.5. Auditul creanțelor
 - 8.6. Auditul trezoreriei
 - 8.7. Auditul datoriilor comerciale și de altă natură
 - 8.8. Auditul creanțelor și datoriilor salariale
 - 8.9. Auditul impozitelor și taxelor
 - 8.10. Auditul capitalurilor proprii
 - 8.11. Auditul împrumuturilor pe termen lung
 - 8.12. Auditul altor datorii
 - 8.13. Auditul altor active
 - 8.14. Auditul veniturilor și vânzărilor
 - 8.15. Auditul cheltuielilor și achizițiilor
 - 8.16. Auditul contului de profit și pierdere
 - 8.17. Auditul fluxurilor de trezorerie
9. Părți afiliate
10. Evaluarea și revizuirea misiunii

11. Auditul grupurilor de societati
12. Alte angajamente
 - 12.1. Angajamente de natura auditului si servicii de asigurare
 - 12.2. Auditul situatiilor financiare previzionate
 - 12.3. Misiuni de audit intern
 - 12.4. Servicii conexe și alte misiuni de asigurare
13. Documentarea misiunii de audit
14. Raportare
 - 14.1. Raportul de audit
 - 14.2. Raportarea catre cei insarcinati cu guvernanta corporativa
 - 14.3. Alte rapoarte

Bibliografie:

1. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.598 din 22 august 2003, cu modificările și completările ulterioare;
2. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.481 din 30 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare;
3. Hotărârea Guvernului României, nr.433/2011, pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Camerei Auditorilor Financiar din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.345 din 18 mai 2011;
4. Manual de Reglementari Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte servicii de asigurare și Servicii Conexe, Ediția 2014;
5. Ghid pentru un audit de calitate, Ediția 2012;
6. Codul etic al profesioniștilor contabili –Ediția 2013, disponibil in varianta electronica pe site-ul CAFR, www.cafr.ro
7. Hotărârea nr. 18 din 10 martie 2016 pentru aprobarea Normelor privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiar;
8. Hotărârea Consiliului CAFR nr. 44 din 23.03.2005 pentru aprobarea Normelor privind stabilirea numarului mediu minim de ore pentru finalizarea unei misiuni de audit financiar;
9. Hotărârea nr. 68 din 21 decembrie 2015 pentru aprobarea Normelor privind instituirea de către auditorii financiar a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului;
10. Hotararea nr. 6 din 21 februarie 2014 privind aprobarea Normelor de pregătire profesională continuă a auditorilor financiar.

A2) Contabilitate generală

1. Cererea de informații contabile: utilizatorii de informatii contabile și necesitățile lor informaționale;
2. Analiza poziției și a performanței financiare a entitatii potrivit situațiilor financiare anuale;
3. Politicile contabile și notele explicative la situatiile financiare anuale;
4. Caracteristicile calitative ale informațiilor financiare utile, potrivit Cadrelui general conceptual pentru raportarea financiară;
5. Obligațiile ce revin, potrivit legii, persoanelor juridice, pe linia organizării și conducerii contabilității;

6. Reglementari contabile conform OMFP nr. nr. 1802/29.12.2014:
 - 6.1 Contabilitatea activelor;
 - 6.2 Contabilitatea datoriilor si a provizioanelor (ajustarilor);
 - 6.3 Contabilitatea capitalurilor proprii si a rezervelor;
 - 6.4 Contabilitatea veniturilor, cheltuielilor și a rezultatului exercițiului financiar.
 - 6.5 Forma și conținutul situațiilor financiare anuale.
 - 6.6 Aprobarea, semnarea, auditarea și publicarea situațiilor financiare.
 - 6.7 Lucrările de închidere ale exercițiului financiar

7. Reglementari contabile conform IFRS
 - 7.1 Contabilitatea activelor;
 - 7.2 Contabilitatea datoriilor si a provizioanelor (ajustarilor);
 - 7.3 Contabilitatea capitalurilor proprii si a rezervelor;
 - 7.4 Contabilitatea veniturilor, cheltuielilor și a rezultatului exercițiului financiar.
 - 7.5 Forma și conținutul situațiilor financiare anuale.

Bibliografie:

1. Legea contabilității nr.82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare;
2. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/29.12.2014, pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014 cu modificările și completările ulterioare;
3. Standardele Internaționale de Raportare Financiară, Ediția 2015, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB), editura CECCAR;
4. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, publicat în Monitorul Oficial al României, nr.704/20.10.2009 cu modificările și completările ulterioare;
5. Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 1.286/2012 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile societăților comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 687 bis/4.10.2012, cu modificările și completările ulterioare.
6. Regulamentul (CE) nr.1126/2008 al Comisiei din 3 noiembrie 2008, de adoptare a anumitor standarde internaționale de contabilitate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului

A3) Analiza și evaluarea critică a situațiilor financiare

1. Identificarea și evaluarea principalelor posturi de bilanț
2. Calculul și analiza indicatorilor de poziție financiară (lichiditate, solvabilitate, grad de îndatorare, rate de structură)
3. Calculul și analiza indicatorilor de rentabilitate și profitabilitate
4. Relația risc-rentabilitate (grad de îndatorare, rentabilitate economică, rentabilitate financiară),

Bibliografie:

1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/29.12.2014, pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014 cu modificările și completările ulterioare;
2. Standardele Internaționale de Raportare Financiară, Ediția 2015, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB), editura CECCAR;

A4) Reguli de consolidare a conturilor

1. Condiții pentru întocmirea situațiilor financiare anuale consolidate;
2. Întocmirea situațiilor financiare anuale consolidate;
3. Conținutul notelor explicative la situațiile financiare anuale consolidate;
4. Raportul consolidat al administratorilor;
5. Auditarea situațiilor financiare anuale consolidate;
6. Aprobarea, semnarea și publicarea situațiilor financiare anuale consolidate;
7. Formatul bilanțului consolidat și al contului de profit și pierdere consolidat.
8. Formatul situației consolidate a poziției financiare și al situației consolidate de profit sau pierdere precum și alte elemente ale rezultatului global.
9. Principii aplicabile grupurilor de societati

Bibliografie:

1. Legea contabilității nr. 82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare;
2. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/29.12.2014, pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014 cu modificările și completările ulterioare;
3. Standardele Internaționale de Raportare Financiară, Ediția 2015, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB), editura CECCAR – IFRS 3 „Combinări de întreprinderi”, IFRS 10 "Situații financiare consolidate", IFRS 11 "Angajamente comune", IFRS 12 "Prezentarea intereselor existente în alte entități";
4. Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 1.286/2012 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile societăților comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 687 bis/4.10.2012, cu modificările și completările ulterioare;

A5) Contabilitatea costurilor și contabilitatea managerială

1. Concepte, terminologie;
2. Clasificări privind costurile;
3. Metode de calculație a costurilor.

Bibliografie:

1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.1826/2003, pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.23/12. ianuarie 2004;

A6) Audit intern

1. Cadrul legal al activității de audit intern în România;
2. Definiția și obiectivele auditului intern;
3. Misiune, competențe și responsabilități;
4. Programe de asigurare și îmbunătățire a calității: evaluări interne, evaluări externe, rapoarte, prezentarea neconformităților;
5. Standarde de performanță;
6. Managementul riscului, control și guvernanta în cadrul entității;
7. Planificarea, obiectivele, aria de aplicabilitate și resursele alocate misiunii de audit intern;
8. Realizarea misiunii: identificarea, documentarea, analiza și evaluarea informațiilor;
9. Comunicarea rezultatelor;

Bibliografie:

1. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.598 din 22 august 2003, cu modificările și completările ulterioare;
2. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.481 din 30 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare;
3. Ordonanța Guvernului nr.37 din 29 ianuarie 2004 pentru modificarea și completarea reglementărilor privind auditul intern, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 91/31.01.2004 și aprobată prin Legea nr.106 din 7 aprilie 2004;
4. Hotărârea nr. 48 din 26 iunie 2014 pentru adoptarea Normelor obligatorii din cadrul internațional de practici profesionale (IPPF), emise de Institutul Global al Auditorilor Interni (IIA Global), ediția 2013, cu modificările și completările ulterioare;
5. Hotărârea nr. 56 din 2 noiembrie 2015 pentru aprobarea Ghidului privind implementarea Standardelor internaționale de audit intern
6. Ghidul privind Implementarea Standardelor Internaționale de Audit Intern

II. Tematica si bibliografia pentru Proba II – proba grila**Alte discipline corelate cu auditul financiar****B1) Drept comercial**

1. Noul cod civil și Legea pentru punerea sa in aplicare.
 - 1.1 Profesioniștii
 - 1.2 Intreprinderea
 - 1.3 Forme de societati

2. Societățile prevăzute de Legea nr. 31/1990
 - 2.1. Formele societăților. Particularități;
 - 2.2. Actul constitutiv al societăților;
 - 2.3. Constituirea societăților;
 - 2.4. Funcționarea societăților;
 - 2.5. Lichidarea societăților;
 - 2.6. Procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

Bibliografie:

1. Legea nr. 287/2009 privind Noul Cod Civil, republicată în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011:
Titlul preliminar - Capitolul I - Dispoziții generale
Titlul IX, Capitolul VII - Contractul de societate
2. Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011 – Capitolul II. Dispoziții cu privire la titlul preliminar al Codului civil și cu privire la unele legi
3. Legea nr.31 din 16 noiembrie 1990, privind societățile comerciale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1066/ 17 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare;
4. Legea nr. 85 din 25 iunie 2014, privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, cu modificările și completările ulterioare;
5. Legea nr.26 din 5 noiembrie 1990, privind Registrul Comerțului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.49 din 4 februarie 1998, cu modificările și completările ulterioare;
6. Orice material bibliografic care acoperă subiectele abordate.

Din legislația dată ca bibliografie sunt relevante titlurile și capitolele care acoperă tematica.

B2) Drept fiscal

1. Cadrul legislativ;
2. Calculul și înregistrarea impozitului pe profit;
 - 2.1. Contribuabili, cote de impozit, facilități fiscale
 - 2.2. Modalitatea de calcul a impozitului pe profit
 - 2.3. Aspecte fiscale internaționale
 - 2.4. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale
3. Calculul și înregistrarea impozitelor și contribuțiilor datorate în legătură cu capitalul uman
 - 3.1. Contribuabili și categorii de venituri impozabile
 - 3.2. Calculul impozitului pe venituri din salarii și asimilate salariilor
 - 3.3. Declarația și plata impozitului pe veniturile din salarii și asimilate salariilor
 - 3.4. Impozitarea la sursa a veniturilor din activități independente, din investiții, din premii și din alte surse
 - 3.5. Declarația și plata impozitului pe veniturile din activități independente, din investiții, din premii și din alte surse
 - 3.6. Determinarea contribuțiilor sociale aferente veniturilor din salarii și asimilate salariilor
 - 3.7. Plata și declarația contribuțiilor sociale aferente veniturilor din salarii și asimilate

- salariilor
- 3.8. Determinarea contributiilor sociale aferente venituri din activitati independente, din investitii, din premii si din alte surse
 - 3.9. Plata si declararea contributiilor sociale aferente venituri din activitati independente, din investitii, din premii si din alte surse
 4. Calculul si inregistrarea TVA;
 - 4.1. Operatiuni in sfera taxei si persoane impozabile
 - 4.2. Cote de TVA, baza de impozitare si operatiuni scutite
 - 4.3. Exigibilitatea si faptul generator
 - 4.4. Locul operatiunilor cuprinse in sfera de aplicare a taxei
 - 4.5. Regimul deducerilor
 - 4.6. Persoanele obligate la plata taxei
 - 4.7. Regimuri speciale
 - 4.8. Obligatii declarative
 5. Impozitul pe dividende
 - 5.1. Determinarea impozitului pe dividende
 - 5.2. Aspecte privind plata si declararea impozitului pe dividende
 6. Obligatii procedurale privind inregistrarea si plata impozitelor, taxelor si contributiilor pentru contribuabili.

Bibliografie:

1. Legea nr. 227 din 2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare;
2. Legea nr. 207 din 2015 privind Codul de procedură fiscală, publicata in Monitorul Oficial nr.547 din 23 iulie 2015., cu modificările și completările ulterioare;
3. Hotararea Guvernului nr. 1 din 2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 22 din 13 ianuarie 2016, cu modificările și completările ulterioare;

**Din legislatia data ca bibliografie sunt relevante titlurile si capitolele care acopera tematica.*

B3) Drept civil

1. Contractul
 - 1.1 Noțiunea și clasificarea contractelor;
 - 1.2. Încheierea contractelor;
 - 1.3 Efectele contractului.

Bibliografie:

1. Legea nr.287/17.07.2009 privind Codul civil, republicată, in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 505 din 15.07.2011, cu modificările și completările ulterioare.

**Din legislatia data ca bibliografie sunt relevante titlurile si capitolele care acopera tematica.*

B4) Dreptul muncii și protecției sociale

Bibliografie:

1. Legea nr.53 din 24 ianuarie 2003 Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare;

B5) Sisteme informaționale și sisteme informatice

1. Criterii minimale privind programele informatice utilizate în activitatea financiară și contabilă;
2. Furnizarea serviciilor de certificare calificată. Suspendarea și încetarea valabilității certificatelor;
3. Contractele încheiate prin mijloace electronice. Răspunderea furnizorilor de servicii ale societății informaționale;
4. Crearea, conservarea și consultarea arhivei electronice.
5. Instrumente de plată electronică.

Bibliografie:

1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2634/2015 din 5 noiembrie 2015 privind documentele financiar-contabile, publicata in Monitorul Oficial nr.910 din 9 decembrie 2015, cu modificarile si completarile ulterioare;
2. Legea nr.455/2001 privind semnătura electronică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.429/31.07.2001, cu modificările și completările ulterioare;
3. Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 959/29.11.2006, cu modificarile si completarile ulterioare;
4. Legea nr.135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 345/22.05.2007, cu modificările și completările ulterioare.
5. Regulament BNR nr. 6 din 11 octombrie 2006 privind emiterea și utilizarea instrumentelor de plată electronică și relațiile dintre participanții la tranzacțiile cu aceste instrumente, publicat in Monitorul Oficial, Partea I 927 15 noiembrie 2006. Disponibil și pe site-ul BNR (www.bnr.ro) la secțiunea legislație financiar-bancară, cu modificarile si completarile ulterioare.

B6) Economia întreprinderii, economie generală și financiară

1. Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă
2. Cunoașterea entității și a mediului său, inclusiv controlul intern al acesteia
 - 2.1.Natura entității
 - 2.2.Evaluarea și revizuirea performanței financiare a entității
 - 2.3.Control intern

Bibliografie:

1. ISA 315 - Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său

B7) Matematică și statistică

1. Calcule matematice ce se efectuează la întocmirea situațiilor financiare;
2. Dobânda și operațiunile de actualizare;
3. Obținerea și prelucrarea primară a datelor;
4. Prezentarea și reprezentarea grafică a datelor.

Bibliografie facultativă:

1. Matematici pentru economisti - *Prof.univ.dr.Gheorghe CENUSA, Prof.univ.dr.Radu SERBAN, Conf.univ.dr.Constantin RAISCHI*
Cap XII, Cap XIII, Cap XIV, Cap XV

<http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=21&idb=6>

III. Tematica și bibliografia pentru Proba III – proba practică

Tematica și bibliografia pentru proba practică (P III) este formată din punctele A1, A2, A3, A4, A5 prezentate la capitolul I „Tematica și bibliografia pentru Proba I – proba teoretică”.